

Det kongelige kunnskapsdepartement

Vår referanse
20/00276-3

Dato
2. juni 2020

Høringssvar fra Den norske tannlegeforening til den kommende stortingsmeldingen om god styring av statlige universiteter og høyskoler

Den norske tannlegeforening (NTF) takker for anledningen til å gi våre innspill til den kommende stortingsmeldingen om god styring av statlige universiteter og høyskoler.

Vårt høringssvar omhandler spørsmålene i høringsbrevet som berører odontologiutdanningen spesielt. Vi viser også til vår hovedorganisasjon Akademikernes høringsuttalelse i denne saken.

Akademisk frihet, autonomi og styring

For å sikre at universiteter og høyskoler er i stand til å utføre sitt samfunnsoppdrag er de avhengige av å ha forutsigbar og tilstrekkelig basisfinansiering, klare ansvarsområder og forventninger, og handlingsrom til å ta strategiske valg mot langsiktige mål. Styringen må være tilstrekkelig fleksibel til at institusjonene kan rigge seg for å møte sine utfordringer mest mulig effektivt, og bygge opp under spissing og hensiktsmessig arbeidsdeling for å sikre sterke fag- og forskningsmiljøer innenfor alle fagområder. Akademisk frihet og autonomi må ligge som grunnleggende premisser for styringen av UH-sektoren. Det dreier seg blant annet om retten til å fastsette faglig innhold, pedagogiske krav, samt faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning.

Dimensjonering av utdanningen

NTFs viktigste hensyn er at befolkningens behov for tannhelsetjenester over hele landet dekkes. Odontologiutdanningen må dimensjoneres slik at det utdannes tilstrekkelig antall tannleger hvor tilbudet er tilpasset etterspørselen. For få utdannede tannleger vil være uheldig for befolkningens behandlingstilbud, for mange utdannede tannleger vil være uheldig for den enkelte tannleges mulighet for å få arbeid etter endt utdanning og dermed muligheten for å opprettholde god klinisk kompetanse. De samme forholdene gjør seg gjeldende for de ulike odontologiske spesialitetene.

Denne dimensjoneringen mener vi bør styres på overordnet nivå for alt helsepersonell for å sikre at antall helsepersonell møter befolkningens og samfunnets behov, ikke på institusjonsnivå. Helse- og omsorgsdepartementet i samråd med underliggende direktorat bør ha ansvar for å ha oversikt over antall

helsepersonell og framskrevet behov basert på aldersfordeling i arbeidsstokken, demografi og helse/sykdomsutvikling i befolkningen mm. og basere dimensjoneringen på oppdaterte data.

Vi har per dags dato ingen god oversikt over hverken antall tannleger som arbeider i Norge (vi har kun tall på hvor mange som har fått autorisasjon) eller gode framskrivninger av behovet for tannhelsepersonell. Det haster derfor med en grundig vurdering av det fremtidige behovet for tannhelsepersonell. Dette bør gjøres i sammenheng med en helhetlig gjennomgang av hele tannhelsetjenesten slik det er foreslått fra NOU 2018:16. Det er dessuten helt avgjørende at Helse- og omsorgsdepartementet har god dialog med Kunnskapsdepartementet rundt disse problemstillingene.

Styring av profesjonsutdanninger: Hvordan bør ulike typer utdanninger styres for å sikre et nasjonalt system og kandidater med rett kompetanse?

I dag utdannes en stor andel av norske leger og tannleger, og noen andre helseprofesjoner, utenfor Norge. NTF støtter Grimstadutvalgets anbefalinger om at vi selv må utdanne en større andel av vårt helsepersonell. Se også NTFs innspill til NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler.

Helse- og sosialfagutdanningene inkludert odontologiutdanningen styres av de Nasjonale retningslinjene for helse- og sosialfagutdanningene (RETHOS). Retningslinjene ble utarbeidet uten deltakelse fra profesjonsforeningene i arbeidsgruppen til tross for at NTF sammen med Legeforeningen og Psykologforeningen ønsket dette. I fremtidige revisjoner av retningslinjene bør profesjonsforeningene være representert i arbeidsgruppene, ikke minst for å sikre god arbeidslivsrelevans i utdanningene, som er et uttalt mål.

I vårt skriftlige innspill til arbeidet med de nasjonale retningslinjene ga vi uttrykk for at retningslinjene bærer preg av at det er svært vanskelig å lage en slik overordnet beskrivelse av en profesjonsutdanning, hvor en stor del av utdanningen består av klinisk trening og praksis. Det er viktig at beskrivelsene er overordnede, men at de likevel beskriver godt de ulike elementene som faktisk må inngå i en profesjonsutdanning. Vi er bekymret for at det vil være vanskelig å vurdere sluttkompetansen, noe som vil kunne skape problemer for autorisasjonsmyndighetene når disse skal vurdere ulike utdanninger opp mot hverandre.

Vi pekte også på at det ikke er hensiktsmessig at læringsutbyttene er satt opp i prioritert rekkefølge. Det ivaretar ikke den enkeltes institusjons autonomi. Det er svært vanskelig å prioritere mellom flere av disse læringsutbyttebeskrivelsene slik de er utformet. Flere av dem er på svært ulike nivåer og en prioritering gir da liten mening. Vi mener derfor at man skal gå vekk i fra prinsippet om prioritering mellom læringsutbyttebeskrivelsene.

Med vennlig hilsen

Den norske tannlegeforening

Camilla Hansen Steinum
President

Øyvind Berdal
Rådgiver - politisk kommunikasjon

Dokumentet er elektronisk signert av Camilla Hansen Steinum den 02.06.2020.